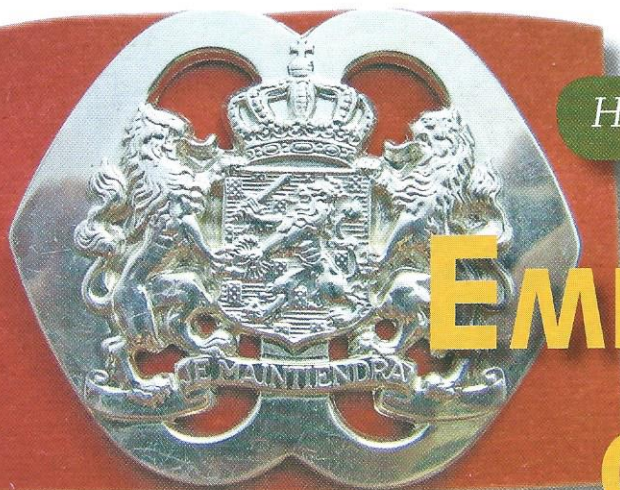

EMBLEEM VAN DE OUDER STEMPSEL

Nulli Cedo

De Nationale Reserve bestond oorspronkelijk uit de hulpmarechaussee of reserve-grensbewaking, de luchtdoelartillerie en de infanterie. De reservisten droegen dan ook drie verschillende wapenemblemen. De infanterie, het leeuwendeel van de Natres, droeg op een ponceaurode ondergrond het

goudkleurige embleem 'Nulli Cedo', wat staat voor 'Ik wijk voor niets'. Het embleem van de hulpmarechaussee was zilverkleurig op een nassaublauwe ondergrond. Dat van de luchtdoelartil-

lerie was goudkleurig op zwart uitmonsteringslaken met randkleur ponceaurood. Het baretembleem was een van de drie emblemen, aangebracht op een gestileerde W. Na twaalf jaar werden de marechaussee- en luchtverdedigingstaken afgestoten. Alleen het 'Nulli Cedo'-embleem van de infanterie bleef behouden.

Eigen identiteit

Eind jaren zeventig groeide de wens om de Nationale Reserve zichtbaar een eigen

identiteit te geven. Drie zaken konden daaraan bijdragen: het verkrijgen van de korpsstatus, een eigen vaandel en het loslaten van het

'Nulli Cedo'-embleem.

Het idee ontstond om het korpseembleem te koppelen aan dat van voormalige vrijwilligerseenheden en schutterijen. Daaruit kwam de keus voor de kleur zilver. Het territoriale karakter van de Natres bepaalde de keuze voor het rijkswapen, ook omdat territoriale troepen dit al tussen 1815 en 1907 voerden. Bovendien droegen niet-geüniformeerden van de vrijwillige landstorm in 1914 armbanden met het rijkswapen, om hun militaire functi-

oneren te autoriseren.

Voor de Natres zou het rijkswapen op een zon worden geplaatst, net als op de sjako

in de 19de eeuw en verwijzend naar het embleem van het Regiment Van Heutz.

Met het opheffen van de mobilisabele component worden alle reservisten van de Koninklijke Landmacht ondergebracht bij het Korps Nationale Reserve. Voortaan dragen KL-reservisten, een enkele uitzondering daargelaten, de emblemen van de Natres. In de bijna zestig jaar dat de Nationale Reserve nu bestaat heeft zich rond de symbolen op baret en schouder aardig wat afgespeeld.

Oude stempels

De werkplaats van het Legermuseum in Delft zette een model in elkaar door een Van Heutz-embleem te voorzien van het rijkswapen met schildhouders en het geheel te schilderen met zilververf. Toenmalig Bevelhebber der Landstrijdkrachten luitenant-generaal H. Roos verwierp het voorstel echter om budgettaire redenen: "Jullie kunnen kiezen tussen het embleem of een vaandel. Beide financieren is niet

mogelijk", redeneerde hij. De keuze viel op het vaandel en het prototype werd "overgeplaatst" naar het korpsmuseum.

Door vindingrijkheid zou het Korps Natres echter alsnog een eigen embleem krijgen. Het embleem van de reserve-officieren Algemene Dienst was na opheffing in

1951 komen te vervallen. Van dit embleem, een goudkleurig rijkswapen, waren de oude stempels nog beschikbaar. Daarmee lukte het om binnen het budget alsnog een eigen embleem te laten maken, maar dan zonder de zon als achtergrond.

Op 25 augustus 1982 werd het huidige embleem ingevoerd. Opmerkelijk detail is dat na dit geldbesparende besluit toch nog nieuwe stempels werden gesneden om de emblemen te slaan.

Seinvlag

Enkele weken na de oprichting van de Nationale Reserve in 1948 werd bij Ministeriële Beschikking het mouwembleem vastgesteld. Het werd een combinatie van de seinvlaggen 'N' en 'R'. In de volksmond leidde dat al snel tot de spottende bijnaam 'de seinvlag', wat onverwacht aanleiding gaf tot talloze grappen. Sommige Natresmilitairen weigerden daardoor zelfs het embleem op het tenue te dragen. In internationale seincode betekenen de twee seinvlag-

gen samen overigens "The depth of water along the starboard side is...", waarmee de diepte aan stuurboord wordt doorgegeven, een signaal dat op geen enkele manier aan de Nationale Reserve te verbinden is. In juni 1982 verviel het indelingsembleem.

De Natres verwierp de korpsstatus en kreeg een eigen baretembleem en een embleem tak-van-dienst. Sindsdien wordt op de mouw het indelingsembleem van het voormalige Nationaal Territoriaal Commando (NTC) gedragen. Toch speelt het oude embleem nog een belangrijke rol. Het Oud-Vrijwilligersverband Korps Natres voert het op de blazer, als verwijzing naar het ontstaan van de Nationale Reserve, en houdt daarmee een traditie in ere.

Steek onder water

Het embleem van het voormalige NTC en het Nationaal Commando (NATCO) prijkt nu op de mouwen van de militairen van het Korps Natres. Het embleem symboliseert het Nederlandse grondgebied in wit, doorsneden door een rivier en grenzend aan de zee, beide in blauw. Hier overheen ligt een rood gekleurd beschermend

zwaard. De kleuren rood, wit en blauw verwijzen natuurlijk naar de Nederlandse vlag. Het embleem is al in de jaren vijftig ontworpen door korporaal E.S. Rooseboom van het district Zuid-Holland Territoriale Troepen. Het embleem met het zwaard staat sinds jaar en dag bekend onder de koosnaam "steek onder water".

Pagina 20 linksonder:

Foto A: De plaat van de sjako Schutterij 1827, het rijkswapen op een zon.

Foto B: Het embleem van de sjako Schutterij 1854, de zon is verdwenen.

Foto C: Het embleem van de sjako zoals deze rond 1900 door de Schutterij werd gedragen. De vormgeving van het rijkswapen is aangepast.

Met dank aan Michel van Grinsven, foto's van de Sjako's, www.van-grinsven.nl/michel